
alltmer urvattnade välfärdssystemen, kommer att medföra att människor själva kommer att ställa sig frågan hur ett framtida välfärdssystem skall se ut. Jag tror att det parti som kan leverera ett genom-

tänkt helhetsförslag på detta (samt inte minst på hur sysselsättningen skall kunna öka) kommer att gå en mycket ljus framtid till mötes. Moderaterna bör ha förutsättningar att rycka åt sig initiativet.

Magnus Nilsson svarar Robert Gidehag direkt:

STÅ FÖR MORALEN

Jag har formulerat mig slarvigt. Och eftersom all kommunikation som bekant sker på mottagarens villkor skall jag försöka vara lite tydligare. Jag vill först understryka att det finns en grupp människor i samhället som är i genuint behov av stöd, nämligen de som har fötts handikappade eller råkat ut för svåra olyckor, men denna grupp är ur statsfinansiell synpunkt totalt oproblematisksk.

Självklart är det inte frågan om två väl avgränsade grupper varav den ena betalar för den andra. I stället är det ett system med betydande rundgång och det faktum att folk inte vet hur monstruöst mycket skatt de betalar är bara ett av problemen.

Det andra problemet illustreras väl av

.....

MAGNUS NILSSON är förlagsredaktör på Timbro.

exemplet med pappan till dagisbarnen: Många vet inte heller hur mycket deras tillvaro belastar de offentliga kassorna.

Gidehag menar därför, om jag har förstått honom rätt, att eftersom alla har sina tassar i sylten är det oförnuftigt att påpeka att detta är fel. I stället skall man förklara produktionens förutsättningar och understryka det destruktiva i ett högt skattetryck. Så snart alla förstår vad ett gott företagarklimat kan göra för dem på bara tio år kommer de att bete sig förnuftigt vid valurnan. Ack, vad jag önskar att vi vore skapta så.

Jag tror inte att detta ensamt är en framgångsväg. Det är nämligen rationellt för individen att försvara de bidrag och förmåner som kommer att trilla in till månadskiftet. Det är nämligen då, och inte om tio år, som räkningarna skall betalas.

Vad som dessutom krävs är en aktiv förändring av moralen (eller dygden eller vad månadens modeord nu kan vara).

Låt mig ta ett konkret exempel. Min mormor är över 90 och numera lite knagglig. När hon var 18 flyttade hon från Dalarna till Stockholm för att få jobb. På 30-talet dog morfar, mormor blev ensam med två barn. Hon brukar påpeka att de var fattiga, men att hon såg till att ha jobb så att de inte skulle behöva ligga samhället till last. För hennes generation var det självklart att flytta dit där det fanns jobb, att en vuxen frisk människa försörjde sig själv och att man rättade mun efter matsäcken.

Sådana föreställningar är helt nödvändiga för att ett samhälle skall kunna vara framgångsrikt. I dag ser vi detta mycket tydligt. Gruppen av kassaklienter är stor och dessutom ser majoriteten av befolkningen det som en självklarhet att en betydande del av nettoinkomsten består av bidrag. Det som förr var skamligt är i dag en rättighet.

Om den tidigare moralen går att åter skapa vet jag inte. Men en sak vet jag; den kommer inte åter av sig själv. Någon måste våga stå för den. I dag finns det i princip ingen politisk kraft som talar i dessa termer.

Möjligen är det som Gidehag tror, att budskapet skrämmer bort väljare. Må så vara. Ett parti måste trots allt ha någon uppgift vid sidan av att vara karriärmaskin. Tror man sig inte om att kunna samla 30 procent eller mer av väljarkåren kring självklarheter därför, att de uppfattas som en aning krävande, har man nog inte i politiken att göra.

Klara sig själv

Själv är jag absolut övertygad om att det finns en marknad för lite gammaldags arbetsmoral och föreställningen om att man bör klara sig själv. Framför allt därför att alternativet, att förlita sig på vad man kan kräva av staten, visar sig allt mer osäkert. Driften att göra dygd av nödvändigheten skall inte underskattas.